

Nachtvlinders

- overdag te zien
- ook in de tuin
- op smeer, fruit of bloemen
- ook in het bos

sint-jacobsvlinder
(*Tyria jacobaeae*)

bonte bessenvlinder
(*Abraxas grossulariata*)

grote beer
(*Arctia caja*)

huismoeder
(*Noctua pronuba*)

zwartvlekwinteruil
(*Conistra rubiginosa*)

wapendrager
(*Phalera bucephala*)

kleine wintervlinder
(*Operophtera brumata*)

gamma-uil
(*Autographa gamma*)

kolibrievlinder
(*Macroglossum stellatarum*)

taxusspikkelspanner
(*Peribatodes rhomboidaria*)

agaatvlinder
(*Phlogophora meticulosa*)

rood weeskind
(*Catocala nupta*)

bruine herfstuil
(*Agrochola circellaris*)

eikenprocessierups
(*Thaumetopoea processionea*)

plakker
(*Lymantria dispar*)

sint-jansvlinder
(*Zygaena filipendulae*)

zuringspanner
(*Lythria cruentaria*)

koperuil
(*Diachrysia chrysitis*)

oranje wortelboorder
(*Triodia sylvina*)

zwartstipvlinder
(*Agrochola lota*)

roesje
(*Scoliopteryx libatrix*)

hagedoornvlinder
(*Opisthograptis luteolata*)

lindepijlstaart
(*Mimas tiliae*)

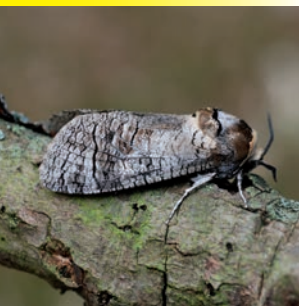
Nachtvlinders

in de schijnwerper

Veel mensen kennen vlinders, maar dan alleen de dagvlinders die de vlinderstruik bezoeken en de koolwitjes die je overal kun zien. De nachtvlinderwereld is veel onbekender. Wist u dat in een gemiddelde stadstuin meer dan vijftig soorten nachtvlinders voorkomen? Er zijn verschillende manieren om die nachtvlinders ook te zien te krijgen. Ze kunnen worden gezien bij een felle lamp en ze kunnen worden gelokt door bloeiende planten of door zelfgemaakte 'vlinderstroop'. Kijk op www.nachtvlindernacht.nl als u meer weten over nachtvlinders en nachtvlinderonderzoek. De nachtvlinders worden onderverdeeld in de micronachtvlinders en de macronachtvlinders. Veel micro's zijn zoals de naam al zegt erg klein en moeilijk te zien te krijgen, maar er zijn onder deze groep ook wel veel voorkomende en opvallende vlinders, zoals het muntvliandertje en de bonte brandnetelmot. In deze poster gaan we in op de macronachtvlinders. Daarvan zijn er zo'n 800 soorten in ons land, verdeeld over 17 families.

gemarmerde wortelboorder
(*Pharmacia fusconebulosa*)

wilgenhoutrups
(*Cossus cossus*)

metaalvlinder
(*Adscita staticeae*)

Wortelboorders – Hepialidae

Van de ruim zeshonderd soorten wortelboorders in de wereld komen er vijf in Nederland voor. Ze hebben langwerpige vleugels die in rust bijna verticaal tegen het lichaam worden gehouden. De vlinders vliegen vanaf vroeg in de schemering tot in het donker en komen op licht af.

Houtboorders – Cossidae

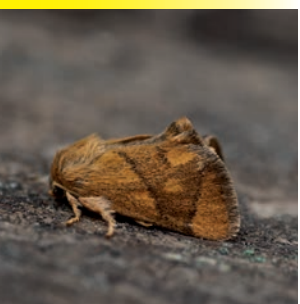
Deze familie bestaat wereldwijd uit bijna duizend soorten, waarvan er drie in Nederland voorkomen. De vleugels zijn langwerpig en worden in rust schuin tegen het lichaam gehouden. Van de wilgenhoutrups, die in boomstammen leeft, wordt de grote kale rode rups regelmatig gezien als deze op weg is naar een verpoppingsplaats.

Bloeddrupjes – Zygaenidae

Deze familie omvat wereldwijd ruim duizend soorten en is verdeeld in twee onderfamilies: de metaalvlinders (Procrinae) en de bloeddrupjes (Zygaeninae). In Nederland zijn zes soorten waargenomen. De vlinders zijn vooral overdag actief en bezoeken geregeld bloemen in open terreinen, vooral ruig grasland.

bosrankvlinder
(*Thyris fenestrella*)

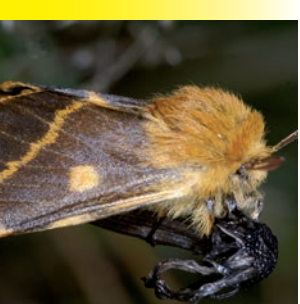
slakrups
(*Apoda limacodes*)

hoornaarvlinder
(*Sesia apiformis*)

hageheid
(*Lasiocampa quercus*)

herfstspinner
(*Lemonia dumi*)

Venstervlekjes – Thyrididae

De familie van de venstervlekjes (Thyrididae) hoort volgens sommigen bij de zogenaamde micro-nachtvlinders. Wereldwijd bestaat deze familie uit bijna 950 soorten, waarvan er maar één in Nederland voorkomt: de bosrankvlinder (Thyris fenestrella).

Slakrupsen – Limacodidae

Deze familie, die wereldwijd ruim 1670 soorten omvat, komt vooral voor in de tropen. In Nederland komen slechts twee soorten voor, die allebei nogal klein zijn.

Wespvlinders – Sesiidae

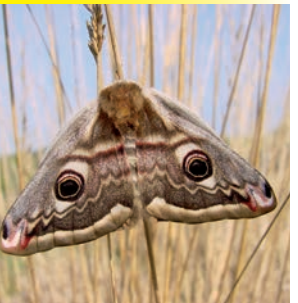
Wereldwijd zijn er bijna 1400 soorten wespvlinders. Uit Nederland zijn dertien soorten bekend. Ze hebben heel smalle voorvleugels en tamelijk smalle achtervleugels met grote doorzichtige velden. Het lichaam is zwart met rode of gele banden. De sterke gelijkenis met wespen beschermt hen waarschijnlijk tegen vijanden.

Spinners – Lasiocampidae

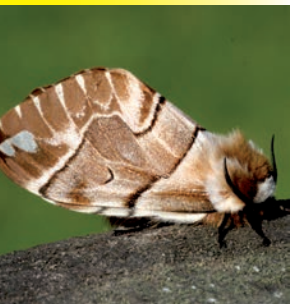
Van deze familie, die wereldwijd ruim 1950 soorten telt, zijn in Nederland zestien soorten waargenomen. Spinners zijn sterk gebouwde, middelgrote tot grote nachtvlinders met brede afgeronde, warmbruine of geelachtige vleugels.

Herfstspinners – Brahmaeidae

Van de 65 soorten herfstspinners die er wereldwijd zijn, komt er slechts één in Nederland voor. Deze herfstspinner is uitsluitend overdag actief.

nachtpauwoog
(*Saturnia pavonia*)

gevlamde vlinder
(*Endromis versicolora*)

beukeneestaart
(*Watsonalla culttraria*)

gerande spanner
(*Lomasipis marginata*)

groot avondrood
(*Deilephila elpenor*)

Nachtpauwogen – Saturniidae

Deze familie omvat wereldwijd bijna 2350 soorten, waarvan de meeste voorkomen in de tropen van Centraal- en Zuid-Amerika. Nederland telt slechts drie soorten, waarvan er twee als standvlinder voorkomen, namelijk de tauvlinder en de nachtpauwoog.

Berkenspinners – Endromidae

Van deze familie, die wereldwijd uit 59 soorten bestaat, komt één soort in Nederland voor: de gevulde vlinder. De vlinder leeft in berkenbossen van Europa via Azië en Zuid-Siberië tot in het Verre-Oosten.

Eenstaartjes – Drepanidae

De familie van de Drepanidae bestaat uit twee onderfamilies: de 'echte' eenstaartjes (Drepaninae) en de uilspinners (Thyatirinae). Samen omvatten ze wereldwijd 660 soorten. Van de onderfamilie van de eenstaartjes komen er zeven in Nederland voor en van de uilspinners negen. Ze lijken enigszins op de uilen, maar zijn slanker gebouwd en houden hun vleugels in rust tegen het lichaam.

Spanners – Geometridae

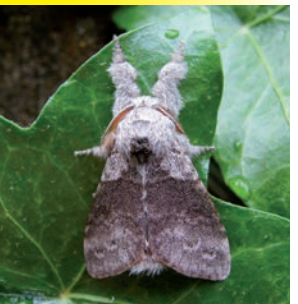
De familie van de spanners omvat in totaal meer dan 23.000 beschreven soorten en kent een wereldwijde verspreiding. De ongeveer driehonderd soorten die in Nederland voorkomen zijn zeer ongelijkmatig verdeeld over zes onderfamilies. De spanners vormen een gevarieerde groep, maar vrijwel alle soorten hebben brede, min of meer driehoekige voorvleugels en een tenger lichaam.

Pijlstaarten – Sphingidae

De familie van de pijlstaarten omvat wereldwijd ruim 1460 soorten, waarvan het grootste deel in de tropen leeft. In Nederland komen achttien soorten voor, waarvan de meeste als standvlinder en enkele als trekvlinder. Pijlstaarten zijn indrukwekkende, middelgrote tot grote, vaak opvallend gekleurde nachtvlinders.

wilgenhermelijnvlinder
(*Furcula bifida*)

meriansborstel
(*Calliteara pudibunda*)

vroeg visstaartje
(*Nola confusalis*)

puta-uil
(*Agrotis puta*)

Tandvlinders – Notodontidae

De familie van de tandvlinders omvat wereldwijd meer dan 3800 soorten, waarvan er 32 in Nederland zijn waargenomen. De tandvlinders hebben een dik lichaam en een behaard uiterlijk. De meeste soorten hebben lange en smal toelopende voorvleugels die in rust tamelijk dicht tegen het lichaam worden gehouden.

Spinneruilen – Erebiidae

In 2011 heeft er een ingrijpende verandering plaatsgevonden in de taxonomie van de macronachtvlinders. Er werd een nieuwe familie onderscheiden: de spinneruilen. Tot deze familie behoren de soorten uit de tot dan toe bekende families van de beervlinders (Arctiidae) en de dons- vlinders (Lymantriidae) en enkele van de uilen (Noctuidae). Wereldwijd bestaat deze familie uit bijna 24.600 soorten; in Nederland komen 83 spinneruilen voor.

Visstaartjes – Nolidae

De familie van de visstaartjes is een kleine familie die verspreid over de hele wereld voorkomt met ruim 1700 soorten. In Nederland zijn veertien soorten visstaartjes vastgesteld, waarvan er zeven behoren tot de onderfamilie van de Nolinae.

Uilen – Noctuidae

De familie van de uilen is met meer dan 350 soorten de grootste familie binnen de Nederlandse macrovlinders. Wereldwijd zijn bijna 11.800 soorten beschreven. De meeste in Nederland voorkomende uilen zijn middelgroot, stevig gebouwd en hebben relatief lange, vaak bruinachtige vleugels. De meeste uilen houden in rusthouding de vleugels (vaak enigszins of zelfs sterk) dakvormig boven het lichaam gevouwen, waarbij de beide voorvleugels met de binnenrand tegen elkaar liggen of elkaar enigszins overlappen. De meeste soorten uilen zijn goed te herkennen aan de zogenoemde uilvlekken.